

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 270/2011-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 14. júna 2011 predbežne prerokoval sťažnosť M. N., t. č. vo väzbe, zastúpeného advokátom JUDr. Ľ. Š., Š., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, práva na obhajobu podľa čl. 6 ods. 3 písm. b) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 9 ods. 1 a 3 a čl. 14 ods. 1 a 3 písm. b) Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach postupom a uznesením Okresného súdu Bratislava I č. k. 1 T 18/2010-604 z 8. marca 2011 a postupom a uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3 Tos 20/2011 z 15. marca 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. N. o d m i e t a .

Odôvodnenie:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. apríla 2011 doručená sťažnosť M. N., t. č. vo väzbe (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, základného práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy, práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, práva na obhajobu podľa čl. 6 ods. 3 písm. b) dohovoru a čl. 9 ods. 1 a 3 a čl. 14 ods. 1 a 3 písm. b) Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach (ďalej len „pakt“) postupom a uznesením Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) č. k. 1 T 18/2010-604 z 8. marca 2011 a postupom a uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 3 Tos 20/2011 z 15. marca 2011.

Sťažovateľ v sťažnosti okrem iného uviedol:

«Uznesením OS Bratislava I č. k. 1 T 18/2010 - 604 zo dňa 8. 3. 2011 rozhodol OS Bratislava I tak, že moju žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu zamietol s tým, že u mňa dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por. naďalej trvajú. Proti tomuto uzneseniu som na verejnom zasadnutí dňa 8. 3. 2011 ihneď po jeho vyhlásení podal sťažnosť. Následne som túto sťažnosť prostredníctvom svojho obhajcu JUDr. E. Š. písomne odôvodnil, a to Zdôvodnením sťažnosti obžalovaného proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava I č. k. 1 T 18/2010 - 604 zo dňa 8. 3. 2011, zo dňa 15. 3. 2011, ktoré zdôvodnenie bolo ešte toho istého dňa (15. 3. 2011) prostredníctvom faxu zaslané na OS Bratislava I a následne doplnené písomným podaním. O mojej sťažnosti rozhodoval KS v Bratislave na neverejnom zasadnutí dňa 15. 3. 2011, a to konkrétne uznesením sp. zn. 3 Tos 20/2011 zo dňa 15. 3. 2011, pričom rozhodol tak, že moju sťažnosť zamietol.

V odôvodnení uznesenia KS v Bratislave sp. zn. 3 Tos 20/2011 zo dňa 15. 3. 2011, ktorým bola moja sťažnosť zamietnutá, KS v Bratislave okrem iného uviedol aj nasledovné:

„Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote obžalovaný sťažnosť, ktorú bližšie neodôvodnil.“

Poukazujem na to, že OS Bratislava I uznesením č. k. 1 T 18/2010 - 604 zo dňa 8. 3. 2011 rozhodoval v utorok, pričom písomné vyhotovenie predmetného uznesenia bolo môjmu obhajcovi doručené dňa 11. 3. 2011, t. j. v piatok a následne už dňa 15. 3. 2011, t. j. v utorok, rozhodoval o mojej sťažnosti KS v Bratislave...

Z uvedeného mám za to, že zo strany OS Bratislava I bol spis na rozhodnutie o mojej sťažnosti postúpený skôr ako mal vykázané doručenie uznesenia č. k. 1 T 18/2010 - 604 zo dňa 8. 3. 2011 môjmu obhajcovi, čím pochybil OS Bratislava I alebo došlo k pochybeniu na strane KS v Bratislave, ktorého senát, ktorý o mojej sťažnosti rozhodoval, nemal náležitý čas na to, aby si predmetný spis vo veci môjho prepustenia z väzby na slobodu náležité naštudoval a vo veci spravodlivo a v súlade so zákonom rozhodol, keďže ako som uviedol v odôvodnení sťažnosti zo dňa 15. 3. 2011 proti uzneseniu OS Bratislava i č. k. 1 T 18/2010 - 604 zo dňa 8. 3. 2011, mám za preukázané, že v mojom prípade dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por nie sú dané, a to aj vzhľadom na psychiatrický a psychologický znalecký posudok vo vzťahu k mojej osobe...

Je nevyhnutné, aby som mal ako obžalovaný možnosť zdôvodniť svoju sťažnosť proti rozhodnutiu o mojej žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu po porade s mojím obhajcom a po tom, ako on mal možnosť oboznámiť sa s rozhodnutím prvostupňového súdu a s jeho odôvodnením, pričom v mojom prípade toto moje právo bolo porušené, keďže medzi doručením príslušného prvostupňového rozhodnutia môjmu obhajcovi (11. 3. 2011) a rozhodnutím KS v Bratislave (15. 3. 2011) bol rozdiel len jedného pracovného dňa.

Zároveň mám za to, že uznesenie OS Bratislava I č. k. 1 T 18/2010-604 zo dňa 8. 3. 2011 ako aj uznesenie KS v Bratislave sp. zn. 3 Tos 20/2011 zo dňa 15. 3. 2011 trpia arbitrárnosťou, keďže príslušné súdu moju žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu v prípade OS Bratislava I, resp. moju sťažnosť v prípade KS v Bratislave, zamietli svojvoľne, pričom ako dôvod zamietnutia uvádzajú jedine psychologický a psychiatrický posudok na moju osobu, z ktoré nedôsledne a svojvoľne vytrhli určité závery, avšak v žiadnom smere nezohľadnili záver psychiatrického posudku, v ktorom znalci výslovne odpovedali na otázku mojej nebezpečnosti po prepustení na slobodu, ktorú nebezpečnosť

znalci vyslovene vylúčili, avšak tento záver súdy v žiadnom smere nezohľadnili a ani v odôvodneniach predmetných uznesení vôbec neuviedli...

Z vyššie uvedeného jasne vyplýva, že znalci z odboru psychiatria u mňa nevidia žiadne riziko pre spoločnosť v súvislosti s mojím osobnostným rozpoložením. Z ich znaleckého posudku nevyplýva žiadna obava, ktorá by odôvodňovala u mňa ďalšie trvanie väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por. Preto argumenty súdu týkajúce sa obavy, že po prepustení na slobodu budem vzhľadom na výsledky psychiatrických posudkov nebezpečný pre spoločnosť a budem pokračovať v páchaní trestnej činnosti, príp. dokonám nejaký trestný čin, nie sú v žiadnom smere namieste, nie sú ničím podložené a ani ničím odôvodnené...

Postupom OS Bratislava I a KS v Bratislave bolo jednoznačne porušené právo na obhajobu, ako aj znemožnená činnosť obhajcu v tom smere, aby náležite s odbornou starostlivosťou obhajoval záujmy svojho klienta. Porušenia vidím najmä v tom, že mi ako odsúdenému nebol poskytnutý primeraný čas a možnosť na prípravu obhajoby, ktoré mi garantuje jednak čl. 50 ods. 3 Ústavy SR (obdobne čl. 40 ods. 3 listiny), čl. 6 ods. 3 písm. b) Dohovoru, čl. 14 ods. 3 písm. b) Paktu, ale aj § 34 ods. 4 Tr. por.; týmto postupom OS Bratislava I ako aj KS v Bratislave mi bolo odopreté právo vyjadrovať sa k skutočnostiam významným pre trestné konanie, ktoré mi garantuje § 34 ods. 1 Tr. por...

Vyššie uvedené ustanovenia Ústavy SR a medzinárodných zmlúv, ktorými je SR viazaná, garantujú obvineným právo na obhajobu, ktorého súčasťou je aj právo mať možnosť a primeraný čas na prípravu obhajoby, toto v mojom prípade bolo jednoznačne porušené, keď mi súdy poskytli čas na zdôvodnenie mojej sťažnosti proti prvostupňovému rozhodnutiu v trvaní iba 1 pracovného dňa (k doručeniu písomného vyhotovenia prvostupňového rozhodnutia môjmu obhajcovi došlo dňa 11. 3. 2011, t. j. v piatok, a k rozhodnutiu orgánu príslušného na rozhodovanie o sťažnosti došlo už 15. 3. 2011, t. j. v utorok), čím mi bolo upreté právo na obhajobu, na primeraný čas na prípravu obhajoby a zároveň bol znemožnený môjmu obhajcovi náležitý výkon obhajoby s odbornou starostlivosťou, čo je vzhľadom na ústavné a medzinárodné právne garancie práva na obhajobu neprípustné.»

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd prijal jeho sťažnosť na ďalšie konanie a aby v náleze vyslovil:

„1. *Postupom a uznesením Okresného súdu Bratislava I č. k. 1 T 18/2010 - 604 zo dňa 8. 3. 2011 ako aj postupom a uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3 Tos 20/2011 zo dňa 15. 3. 2011 boli porušené čl. 17 ods. 1, ods. 2, ods. 5, čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 3 Ústavy SR a čl. 5 ods. 1 písm. c, čl. 5 ods. 4, čl. 6 ods. 1 a čl. 6 ods. 3 písm. b) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 9 ods. 1, čl. 9 ods. 3, čl. 14 ods. 1 a čl. 14 ods. 3 písm. b) Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach.*

2. *Podľa § 56 ods. 2 zákona č. 38/1993 Z. z. ústavný súd zrušuje právoplatné uznesenie KS v Bratislave sp. zn. 3 Tos 20/2011 zo dňa 15. 3. 2011, ako aj uznesenie Okresného súdu Bratislava I č. k. 1 T 18/2010 - 604 zo dňa 8. 3. 2011 a podľa § 56 ods. 3 písm. c) zákona č. 38/1993 Z. z. ústavný súd zakazuje OS Bratislava I a KS v Bratislave pokračovanie v porušovaní základného práva na osobnú slobodu, práva na spravodlivé súdne konanie a práva na obhajobu sťažovateľa.*

3. *Ústavný súd v zmysle § 56 ods. 4 zákona č. 38/1993 Z. z. priznáva sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie v sume 10 000 Eur.*

4. *Podľa § 36 ods. 2 zákona č. 38/1993 Z. z. ústavný súd priznáva sťažovateľovi náhradu trov konania vo výške 667,08 Eur (za 2 úkony právnej služby - príprava a prevzatie zo dňa 30. 3. 2011 a podanie sťažnosti zo dňa 30. 3. 2011 á 270,54 Eur, spolu 541,08 Eur + 20% DPH, spolu: 649,30 Eur + 2x režijný paušál po 7,41 Eur + 20% DPH, spolu 17,78 Eur), ktoré je povinný zaplatiť porušovateľ práva do 3 dní od právoplatnosti nálezu ústavného súdu.“*

II.

Podľa čl. 124 ústavy je ústavný súd nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (v tomto prípade sťažnosti) podľa § 49 až § 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Pri prerokovaní časti sťažnosti pre namietané porušenie sťažovateľom označených práv podľa ústavy, dohovoru a paktu postupom a uznesením okresného súdu č. k. 1 T 18/2010-604 z 8. marca 2011 ústavný súd vychádzal z princípu subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Toto ustanovenie limituje hranice právomoci ústavného súdu a všeobecných súdov rozhodujúcich v občianskoprávných a trestnoprávných veciach, a to tým spôsobom, že ochrany základného práva a slobody sa na ústavnom súde možno domáhať v prípade, ak takúto ochranu nemôžu poskytnúť všeobecné súdy.

Vzhľadom na to, že na preskúmanie postupu a uznesenia okresného súdu bol v prvom rade povolaný krajský súd, ktorého právomoc predchádza právomoci ústavného

súdu, ústavný súd sťažnosť v časti, ktorá smerovala proti postupu a uzneseniu súdu prvého stupňa odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie (obdobne napr. IV. ÚS 405/04, III. ÚS 133/05, III. ÚS 290/06, III. ÚS 288/07, III. ÚS 208/08, III. ÚS 72/09).

Vo zvyšnej časti sťažnosti sťažovateľ namietal porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5, čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 3 ústavy, práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 4 a čl. 6 ods. 1 a ods. 3 písm. b) dohovoru a čl. 9 ods. 1 a 3 a čl. 14 ods. 1 a 3 písm. b) paktu postupom a uznesením krajského súdu sp. zn. 3 Tos 20/2011 z 15. marca 2011.

Podľa čl. 17 ods. 1 ústavy osobná sloboda sa zaručuje.

Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok.

Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo... aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Podľa čl. 50 ods. 3 ústavy obvinený má právo, aby mu bol poskytnutý čas a možnosť na prípravu obhajoby a aby sa mohol obhajovať sám alebo prostredníctvom obhajcu.

Podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru [obdobne čl. 9 ods. 1 paktu] každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane v súlade s konaním ustanoveným zákonom: zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby za účelom predvedenia pred príslušný súdny orgán pre dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu, alebo ak sú oprávnené dôvody domnievať sa, že je potrebné zabrániť jej v spáchaní trestného činu alebo v úteku po jeho spáchaní.

Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (obdobne čl. 14 ods. 1 paktu) každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa čl. 6 ods. 3 písm. b) dohovoru [obdobne čl. 14 ods. 3 písm. b) paktu] každý, kto je obvinený z trestného činu, má tieto minimálne práva: mať primeraný čas a možnosti na prípravu svojej obhajoby.

Podľa čl. 9 ods. 3 paktu každý, kto je zatknutý alebo zadržaný na základe obvinenia z trestného činu, musí sa bez meškania predviesť pred sudcu alebo iného úradníka, ktorý je zákonom splnomocnený vykonávať sudcovskú právomoc, a má právo na trestné konanie v primeranom čase alebo na prepustenie. Nie je všeobecným pravidlom, aby sa osoby čakajúce na trestné konanie držali vo väzbe; prepustenie sa však môže podmieniť zárukami, že sa dostavia na trestné konanie v akomkoľvek inom štádiu súdneho konania a na vynesenie rozsudku.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (II. ÚS 70/00, IV. ÚS 66/02, I. ÚS 56/03, III. ÚS 77/05, III. ÚS 80/2010).

Pokiaľ ide o námietky sťažovateľa týkajúce sa porušenia jeho základného práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (i podľa čl. 14 ods. 1 paktu) postupom a uznesením krajského súdu, ktorým bola zamietnutá jeho sťažnosť proti uzneseniu okresného súdu o zamietnutí jeho žiadosti o prepustenie z väzby, ústavný súd ich už na predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na to, že rešpektuje prax Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorej osobnú slobodu chráni v zásade čl. 5 dohovoru (napr. rozsudok *De Wilde et al. v. Belgicko* z 18. júna 1971, AČ. 12, § 65, § 67, § 71, § 72, § 73, § 75, § 76, § 77 atď.), respektíve čl. 17 ústavy (prípadne čl. 9 paktu), pretože predstavujú prísnejšiu a špeciálnu úpravu dodržania zásad spravodlivého procesu u osoby pozbavenej osobnej slobody, než aký má na mysli čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ustanovenia čl. 5 dohovoru a čl. 17 ústavy zahŕňajú hmotné a tiež procesné atribúty práva na osobnú slobodu vrátane práva na súdnu ochranu pri jej pozbavení, a preto na konanie a rozhodovanie súdu o väzbe sú aplikovateľné tieto špeciálne ustanovenia o osobnej slobode, a nie všeobecné ustanovenie čl. 6 ods. 1 dohovoru (respektíve čl. 14 ods. 1 paktu) o práve na spravodlivé súdne konanie či ustanovenie čl. 48 ods. 2 ústavy garantujúce možnosť vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom (obdobne napr. III. ÚS 155/09, III. ÚS 287/2010).

V nadväznosti na uvedené ústavný súd konštatuje, že ďalej sa venoval už len preskúmaniu postupu a rozhodnutia krajského súdu z hľadiska dodržania záruk zakotvených v čl. 17 ods. 1, 2 a 5 a čl. 50 ods. 3 ústavy, čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 4 a čl. 6 ods. 3 písm. b) dohovoru a čl. 9 ods. 1 a 3 a čl. 14 ods. 3 písm. b) paktu.

Preskúmaním obsahu sťažnosti dospel ústavný súd k záveru, že vo vzťahu k postupu a uzneseniu krajského súdu sťažovateľ predostrel tieto námietky:

1. Namietal, že aj napriek tomu, že svoju sťažnosť proti uzneseniu okresného súdu prostredníctvom svojho obhajcu písomne zdôvodnil, krajský súd argumenty obsiahnuté v nej nezohľadnil odvolávajúc sa na to, že sťažovateľ písomné dôvody sťažnosti neposkytol.

2. Namietal, že mu nebol poskytnutý primeraný čas na uplatnenie práva na obhajobu, keďže rozhodnutie okresného súdu bolo jeho obhajcovi doručené 11. marca 2011 (piatok) a krajský súd jeho sťažnosť proti uzneseniu okresného súdu zamietol 15. marca 2011 (utorok), z čoho vyplýva, že jeho obhajcovi bol poskytnutý len jeden pracovný deň, aby predostrel argumenty proti ponechaniu sťažovateľa vo väzbe.

3. Namietal, že uznesenie krajského súdu je svojvoľné a nezákonné z toho dôvodu, že druhostupňový súd opodstatnenosť väzobného dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku odôvodnil závermi znaleckých posudkov z odvetvia psychológie a psychiatrie, čo podľa názoru sťažovateľa samo osebe nemôže zakladať dôvod preventívnej väzby.

Ústavný súd majúci na pamäti námietky sťažovateľa zistil, že 3. marca 2010 bola na okresnom súde naňho podaná obžaloba za prečin poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1 a 2 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 140 písm. b) Trestného zákona a pokus obzvlášť závažného zločinu vraždy podľa § 14 ods. 1 a § 145 ods. 1 a 2 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 140 písm. c) Trestného zákona.

Dňa 9. februára 2011 bola okresnému súdu doručená žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby, ktorú podal prostredníctvom svojho obhajcu. V tejto žiadosti sťažovateľ uviedol, že sa naňho hľadá, ako keby nebol súdne trestaný, a preto mu nie sú známe dôvody, ktoré viedli okresný súd k záveru o tom, že bude pokračovať v trestnej činnosti. Sťažovateľ vyslovil názor, že uňho nie sú dané dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku a že aj doterajšie trestné konanie preukázalo, že ku skutku, ktorý sa mu kladie za vinu, nedošlo tak, ako to udával poškodený. Na základe toho žiadal o prepustenie z väzby na slobodu.

O žiadosti sťažovateľa rozhodol okresný súd na neverejnom zasadnutí 8. marca 2011 uznesením č. k. 1 T 18/2010-604 tak, že ju zamietol. Na neverejnom zasadnutí boli okrem sťažovateľa prítomní obidvaja jeho obhajcovia a prokurátor. Po vyhlásení uznesenia, jeho odôvodnení a poučení o opravnom prostriedku podal sťažovateľ proti nemu sťažnosť. Zo zápisnice o neverejnom zasadnutí z 8. marca 2011 je zrejmé, že sťažovateľ túto sťažnosť

neodôvodnil. Podľa zistení ústavného súdu k odôvodneniu sťažnosti došlo až písomným podaním sťažovateľa podaným prostredníctvom jeho obhajcu 15. marca 2011.

O sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu súdu prvého stupňa rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 3 Tos 20/2011 z 15. marca 2011 tak, že ju zamietol.

Krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia okrem iného uviedol:

«Uznesením okresného súdu bola zamietnutá žiadosť obžalovaného... o prepustenie na slobodu...

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote obžalovaný sťažnosť, ktorú bližšie neodôvodnil...

Obžalovaný N. bol vzatý do väzby dňom 03. 09. 2009 z dôvodov § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por., obžaloba bola podaná na okresný súd dňa 03. 03. 2010, ktorý o ďalšom trvaní väzby rozhodol postupom podľa § 238 ods. 1 Tr. por. dňa 23. 03. 2010 tak, že obžalovaného naďalej ponechal vo väzbe...

Dňa 09. 02. 2011 bola Okresnému súdu Bratislava I doručená žiadosť obžalovaného o prepustenie na slobodu, v ktorej konštatuje, že sa na neho hľadá akoby nebol súdne trestaný a preto podľa jeho názoru nikdy nebol a ani nie je daný u neho dôvod väzby v zmysle § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por. V žiadosti obžalovaný ďalej upriamuje pozornosť na výsledky dokazovania z doterajšieho hlavného pojednávania, ktoré podľa neho preukazujú to, že nedošlo ku skutku, ktorý je opísaný v obžalobe...

Po preskúmaní veci aj odvolací súd dospel k záveru, že u obžalovaného N. je stále daný dôvod väzby v zmysle § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por. Podľa názoru odvolacieho súdu v dôkaznej situácii nenastala taká zmena, ktorá by už v tomto štádiu viedla k úvahám, že žalovaný skutok sa nestal. Bez akýchkoľvek pochybností možno vysloviť, že doposiaľ získané dôkazy nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu a nepochybne je dôvodné podozrenie, že skutok spáchal obžalovaný. Keďže rozhodovanie o väzbe nie je rozhodovanie o vine samotnej, bolo by predčasné v tomto štádiu konania zaoberať sa úvahami o právnom posúdení konania obžalovaného, pre ktoré je podaná obžaloba.

Aj keď je pravdou, že na obžalovaného sa hľadí akoby nebol súdne trestaný, pričom nebol potrestaný ani v priestupkovom konaní, odvolací súd je toho názoru, že je u neho daný dôvod väzby tak, ako ustálil okresný súd. Obava z pokračovania v násilnej trestnej činnosti vyplýva predovšetkým z osoby obžalovaného, ktorý má evidentné sklony na páchanie násilnej trestnej činnosti, pre ktorú sa doposiaľ opakovane dostal do rozporu so zákonom. V súlade s týmto konštatovaním vyznieva záver znalcov z odboru psychiatrie, ktorí hodnotia osobu obžalovaného ako osobnosť so zníženou schopnosťou ohľaduplnosti a zvýšeným vydobýjaním si pozornosti arogantným spôsobom.»

Pokiaľ ide o námietku sťažovateľa uvedenú v bode 1, a teda že krajský súd nechal do úvahy písomné odôvodnenie jeho sťažnosti proti prvostupňovému rozhodnutiu, ústavný súd mal na pamäti, že účelom čl. 5 ods. 4 dohovoru aj čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy je poskytnutie práva osobám, ktoré boli pozbavené osobnej slobody, spočívajúceho v možnosti súdnej kontroly rozhodnutí a opatrení, na základe ktorých bol zásah do ich osobnej slobody vykonaný. Medzi záruky, ktoré garantujú tieto články, nepochybne patrí aj právo osoby predložiť súdu argumenty a vyjadrenia proti svojmu ponechaniu vo väzbe (napr. III. ÚS 84/06, III. ÚS 291/06), ako aj právo osoby na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré preskúmateľným spôsobom, jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Princíp spravodlivosti pritom zaväzuje súdy, aby pre svoje rozhodnutia poskytli dostatočné a relevantné dôvody (obdobne napr. III. ÚS 374/09).

Sťažovateľ tvrdil, že krajský súd nezohľadnil jeho argumenty proti ponechaniu vo väzbe, keď konštatoval, že svoju sťažnosť bližšie neodôvodnil.

V tejto súvislosti ústavný súd zistil, čo napokon potvrdil aj samotný sťažovateľ v sťažnosti doručenej ústavnému súdu, že uznesenie okresného súdu č. k. 1 T 18/2010-604 z 8. marca 2011 bolo jeho obhajcom doručené 11. marca 2011 (piatok). Sťažovateľovi bolo doručené 10. marca 2011. Z poučenia, ktoré je súčasťou tohto rozhodnutia, vyplýva, že sťažnosť proti nemu bolo možné podať do troch dní od jeho oznámenia (§ 187 ods. 1 Trestného poriadku). Sťažovateľ už na neverejnom zasadnutí 8. marca 2011 do zápisnice

zhlásil, že podáva proti uzneseniu sťažnosť, ktorú mal možnosť dodatočne odôvodniť v lehote stanovenej na podanie takej sťažnosti, a teda v lehote troch dní od oznámenia (doručenia) rozhodnutia. Keďže jeho obhajcom bolo uznesenie doručené 11. marca 2011, posledným dňom na podanie (doplnenie dôvodov) sťažnosti bol pondelok 14. marca 2011. Ak teda krajský súd rozhodujúci o sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu na neverejnom zasadnutí 15. marca 2011 v odôvodnení svojho rozhodnutia konštatoval, že sťažovateľ sťažnosť zhlásenú do zápisnice o neverejnom zasadnutí 8. marca 2011 nijako neodôvodnil, postupoval správne a v súlade s reálnym stavom. Sťažovateľ prostredníctvom svojho obhajcu odôvodnil sťažnosť až po uplynutí trojdňovej lehoty poskytnutej na podanie sťažnosti, a to písomným podaním doručeným okresnému súdu 15. marca 2011, t. j. v deň, keď o sťažnosti rozhodoval druhostupňový súd. Ten zo zrejmých dôvodov musel konštatovať, že sťažnosť sťažovateľa nebola zdôvodnená.

Na základe uvedených skutočností ústavný súd túto časť sťažnosti odmietol pre jej zjavnú neopodstatnenosť, pretože nezistil príčinnú súvislosť medzi namietaným porušením označených práv a postupom a uznesením krajského súdu.

Preskúmaním námietky sťažovateľa uvedenej v bode 2, a teda že jeho obhajcovi nebol na účely uplatnenia práva na obhajobu poskytnutý dostatočný časový priestor (len jeden pracovný deň), aby pred rozhodnutím krajského súdu mohol poskytnúť argumenty proti jeho ponechaniu vo väzbe, dospel ústavný súd k záveru, že aj túto je potrebné odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na jednu zo základných zásad trestného konania zakotvenú v § 2 ods. 6 Trestného poriadku, podľa ktorej orgány činné v trestnom konaní a súde sú povinné vybavovať väzobné veci prednostne a urýchlene.

Podľa názoru ústavného súdu sa krajský súd dôsledne riadil touto zásadou, keď o sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu rozhodol v lehote 7 dní od rozhodnutia súdu prvého stupňa.

To, že krajský súd rozhodol bezprostredne po uplynutí trojdňovej lehoty na podanie opravného prostriedku, nemôže v okolnostiach daného prípadu znamenať porušenie sťažovateľom označených práv.

Ústavný súd je toho názoru, že sťažovateľ a jeho obhajcovia mali dostatočný časový priestor na uplatnenie jeho práva na obhajobu, keďže neverejné zasadnutie okresného súdu, na ktorom boli všetci prítomní, sa uskutočnilo 8. marca 2011 a krajský súd o sťažnosti rozhodoval až 15. marca 2011. Zo zápisnice o neverejnom zasadnutí okresného súdu vyplýva, že po vyhlásení rozhodnutia ho predseda senátu aj odôvodnil. To znamená, že sťažovateľ a jeho obhajcovia poznali argumenty okresného súdu už 8. marca 2011, pričom ústavnému súdu nie sú známe žiadne okolnosti, ktoré by im bránili v tom, aby mohli efektívnym spôsobom uplatniť sťažovateľovo právo na obhajobu. Navyše, argumenty proti ponechaniu sťažovateľa vo väzbe neboli uplatnené v stanovenej lehote troch dní od doručenia uznesenia okresného súdu, a preto krajský súd na ne ani nemohol prihliadnuť.

V rámci svojej judikatúry ústavný súd už vyslovil, že v prvom rade je všeobecný súd povinný poskytnúť ochranu základným právam a slobodám sťažovateľa, ale na druhej strane nemožno bagatelizovať význam, podstatu a zmysel obhajoby, v rámci ktorej sa obvinený háji sám alebo prostredníctvom svojho obhajcu. Ak takéhoto obhajcu má alebo ho musí mať, je potom jeho úlohou obhajovať práva obvineného čo najúčinnejším spôsobom, pod ktorým treba bez pochyb rozumieť aj aktívny prístup obhajcu pri obhajovaní jeho záujmov, ako aj starostlivosť obhajcu zameranú na to, aby boli náležité a včas objasnené skutočnosti, ktoré vinu obvineného vyvracajú alebo ju zmierňujú (III. ÚS 392/09).

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že lehota 6 dní (od 8. marca 2011, keď rozhodol okresný súd, do 14. marca 2011, keď uplynula trojdňová lehota na podanie opravného prostriedku proti uzneseniu okresného súdu) predstavuje dostatočný časový priestor na to, aby sťažovateľ a jeho obhajcovia účinným spôsobom uplatnili jeho právo na obhajobu a aby pripravili a predložili argumenty proti ponechaniu sťažovateľa vo väzbe. Skutočnosť, že ani sťažovateľ, ani jeho obhajcovia tak neučinili, nemožno pričítať na vrub krajskému súdu.

Pokiaľ ide o námietku sťažovateľa (uvedenú v bode 3) o tom, že uznesenie krajského súdu sp. zn. 3 Tos 20/2011 z 15. marca 2011 je nezákonné a svojvoľné, pretože uňho nie je daný dôvod preventívnej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, aj túto ústavný súd odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Krajský súd odôvodnil sťažovateľovu väzbu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku tými skutkovými okolnosťami, že aj keď sa na neho hľadí akoby nebol trestný, tendencia páchať násilnú trestnú činnosť je uňho zjavná, pretože už viackrát sa za obdobnú trestnú činnosť dostal „do konfliktu so zákonom“. Okrem toho krajský súd poukázal na povahu a charakter sťažovateľovej osobnosti, ktorú závery znalcov označili za neohľaduplnú so snahou vydobýjať si pozornosť arogantným spôsobom.

Keďže úlohou ústavného súdu je sledovať, či všeobecné súdy v namietaných rozhodnutiach správne aplikujú právo, či dané rozhodnutia sú odôvodnené a či nenesú znaky arbitrárnosti vyúsťujúce do porušenia niektorého zo základných práv a slobôd, nemôže zasahovať do ich skutkových a právnych záverov, ak ich z danej perspektívy možno pokladať za udržateľné (III. ÚS 271/07).

Pridržiavajúc sa citovanej judikatúry ústavný súd dospel k záveru, že krajský súd dôvod preventívnej väzby sťažovateľa podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku odôvodnil relevantnými skutkovými okolnosťami, ktoré nevyvolávajú pochybnosti o ústavnej konformnosti napadnutého rozhodnutia.

Ústavný súd konštatuje, že krajský súd prijatým rozhodnutím poskytol jasný a odôvodnený obraz o potrebe ďalšieho zotrvania sťažovateľa vo väzbe. Z uvedeného dôvodu ústavný súd sťažnosť aj v tejto časti vyhodnotil ako zjavne neopodstatnenú a z tohto dôvodu ju už na predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol.

Vzhľadom na to, že ústavný súd sťažnosť odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa v nej nastolenými.

Na základe uvedených skutočností bolo potrebné rozhodnúť tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. júna 2011